

WERKWIJZE VEILIGHEID & GEZONDHEID

BSO/HDO LAAN ROZENBURG – MICHIEL DE RUYTER

INHOUD

1 INLEIDING	3
2 DOEL EN VISIE	3
3 UITSLUITEN VAN GROTE RISICO'S	3
4 OMGAAN MET KLEINE RISICO'S	5
5 RISICO-INVENTARISATIE	6
6 SOCIAAL-EMOTIONELE VEILIGHEID	6
7 EHBO REGELING	8
8 BELEIDSCYCLUS	8
9 HOE WERKT DIT IN DE PRAKTIJK?	9
10 HOE GAAN WE OM MET SIGNALLEN?	9

1 INLEIDING

Voor je ligt de werkwijze Veiligheid en Gezondheid van BSO/HDO Laan Rozenburg – Michiel de Ruyter. De werkwijze is afgeleid van het Beleid Veiligheid van KinderRijk. Met behulp van deze werkwijze maken we inzichtelijk hoe we op onze locatie het Beleid Veiligheid uitvoeren. Hierbij is het doel om kinderen en medewerkers een zo veilig en gezond mogelijke werk-, speel- en leefomgeving te bieden waarbij kinderen beschermd worden tegen risico's met ernstige gevolgen en leren omgaan met kleine risico's. De werkwijze is geldig vanaf 1 juli 2018. Om tot deze werkwijze te komen worden aan de hand van diverse thema's gesprekken gevoerd met medewerkers. Centraal staat hierin dat de huidige manier van werken leidt tot een zo veilig en gezond mogelijke werk-, speel- en leefomgeving. Indien noodzakelijk worden er meteen maatregelen opgesteld voor verbetering.

De Locatiemanager is eindverantwoordelijke voor de werkwijze Veiligheid en Gezondheid. De werkwijze komt in de praktijk echter pas goed tot zijn recht als alle medewerkers zich betrokken voelen en het beleid uitdragen door de afspraken uit de werkwijze na te komen. Daarom zal er tijdens elk teamoverleg een thema, of een onderdeel van een thema, over veiligheid of gezondheid op de agenda staan. Dit continue proces van opstellen, uitvoeren, evalueren en actualiseren leidt uiteindelijk tot de bewustwording van alle medewerkers voor een veilige omgeving. Bij veranderingen in de omgeving of situatie, zoals bij verbouwingen of veranderingen in de inrichting, wordt direct gecontroleerd of afspraken uit de werkwijze al dan niet moet worden aangescherpt.

2 DOEL EN VISIE

Het doel van het veiligheidsbeleid van KinderRijk is het voorkomen van ernstige feiten. Het uitgangspunt van beschermen tegen grote risico's en het leren omgaan met kleine risico's vereist van de pedagogisch medewerkers dat zij inzicht hebben in mogelijke risico's én dat het veiligheids- en gezondheidsbeleid wordt uitgevoerd.

Kinderen die gebruikmaken van onze kinderopvang zitten in een ontwikkelingsfase waarin ze de wereld om zich heen ontdekken en waarin ze leren door te ervaren. Dit gaat soms letterlijk met vallen en opstaan. Pedagogisch medewerkers leren de kinderen omgaan met kleine risico's. Lees meer over het [veiligheidsbeleid](#) van KinderRijk.

3 UITSLUITEN VAN GROTE RISICO'S

In dit hoofdstuk beschrijven we de belangrijkste grote risico's die op onze locatie kunnen leiden tot ernstige ongevallen, incidenten of gezondheidsproblemen. We hebben de risico's onderverdeeld in drie categorieën; fysieke veiligheid, sociale veiligheid en gezondheid. Per categorie hebben we maximaal 5 belangrijke risico's benoemd met de daarbij behorende maatregelen die zijn of worden genomen om het risico tot het minimum te beperken.

VOORBEELDEN VAN GROTE RISICO'S

FYSIEKE VEILIGHEID

Ten aanzien van fysieke veiligheid hebben we de volgende risico's gedefinieerd als grote risico's:

ONGEVALLEN IN HET SPEELLOKAAL/GYMZAAL. Genomen maatregelen zijn: Speellokaal/Gymzaal: altijd toezicht, sokken uit, en geen klimtoestellen. Gymzaal (1ste verdieping), wordt alleen gebruikt door BSO: toestellen alleen gebruiken met bevoegde medewerker en op elkaar afgestemde activiteiten laten plaatsvinden.

VERSTIKKING. Genomen maatregelen zijn: druiven en tomaten worden doorgesneden

VERBRANDING. Genomen maatregelen zijn: hete dranken niet in bijzijn van kinderen drinken, kinderen mogen niet alleen in de grote keuken komen

VALLEN VAN DE KLIMREKKEN. Genomen maatregelen zijn: BSO Jong mag geen gebruik maken van het grote klimrek, geen touwen in de klimrekken, indien de klimrekken nat zijn mag er geen gebruik van worden gemaakt i.v.m. gladheid.

ZIE VERDER: Groepsafspraken die zichtbaar hangen op de locatie
Locatie informatie in calamiteitenmap

SOCIALE VEILIGHEID

Ten aanzien van sociale veiligheid hebben we de volgende risico's gedefinieerd als grote risico's:

GRENSOVERSCHRIJDEND GEDRAG. Genomen maatregelen zijn: alle medewerkers kennen de gedragscode en handelen ernaar. Iedereen die werkt op een locatie heeft een geldige VOG. Er wordt gewerkt volgens het 4-ogen principe

KINDERMISHANDELING. Genomen maatregelen zijn: alle medewerkers kennen de meldcode en handelen ernaar. Jaarlijks wordt de meldcode besproken in het teamoverleg. Medewerkers krijgen regelmatig workshops.

VERMISSING. Genomen maatregelen zijn: de werkinstructies calamiteiten zijn bekend bij alle medewerkers, er wordt jaarlijks een casus besproken. Incidenten en daaropvolgende acties worden besproken met het team.

ZIE VERDER: Sociale kaart op de locatie

GEZONDHEID

Ten aanzien van gezondheid hebben we de volgende risico's gedefinieerd als grote risico's:

OMGANG MET ZIEKTEKIEMEN. Genomen maatregelen zijn: er wordt gewerkt volgens de relevante werkinstructies zoals voedselhygiëne en de werkinstructie veiligheid, gezondheid en hygiëne. Medewerkers zorgen voor een goede handhygiëne, bv handen wassen vóór de bereiding van voeding en ná het verschoneren). Goede hoest en niesdiscipline, wordt ook aangeleerd aan kinderen.

BEKWAAM MEDISCH HANDELEN. Genomen maatregelen zijn: het stappenplan bij ernstige ongevallen is bekend bij alle medewerkers. BHV-ers en EHBO-ers zijn bekend, bij het toedienen van medicijnen wordt er een medicijnverklaring ondertekend

GEZOND BINNENMILIEU. Genomen maatregelen zijn: er is zorg voor een goede binnentemperatuur van leefruimtes en slaapkamers, er wordt bewust geventileerd.

GEZONDE BUITENRUIMTE. Genomen maatregelen zijn: er staan geen gevaarlijke planten in de tuin. Materialen die gebruikt worden in de tuin zijn veilig voor kinderen.

4 OMGAAN MET KLEINE RISICO'S

Door goede afspraken te maken met de kinderen kunnen deze gemiddeld vanaf hun tweede levensjaar leren omgaan met diverse kleine risico's. Denk ten aanzien van veiligheid bijvoorbeeld aan afspraken die gelden tijdens spelsituaties of activiteiten en hoe om te gaan met bijvoorbeeld speelgoed en gereedschap. Om kinderen mee te laten helpen om risico's te beperken kunnen ook ten aanzien van gezondheid afspraken worden gemaakt. Denk aan het wassen van de handen na toiletbezoek of het houden van een hand voor de mond tijdens niezen of hoesten. Ook kunnen kinderen leren hoe ze met afvalcontainers om dienen te gaan of leren of hoe ze zelf iets weg kunnen gooien in de afvalbak.

Leren omgaan met risico's is erg belangrijk voor kinderen. Internationaal wetenschappelijk onderzoek toont aan dat leren omgaan met risico's goed is voor de ontwikkeling van kinderen. Door het ervaren van risicovolle situaties, bijvoorbeeld tijdens het spelen, ontwikkelen kinderen risicocompetenties: ze leren risico's inschatten en ontwikkelen cognitieve vaardigheden om de juiste afwegingen te maken wanneer een risicovolle situatie zich opnieuw voordoet. Het nemen van risico's is een onderdeel van de 'gereedschapskist' voor effectief leren. Risicovol spelen ontwikkelt een positieve houding van 'ik kan het' en daarmee gaat een kind uitdagingen meer zien als iets om van te genieten dan om te vermijden. Dit vergroot onafhankelijkheid en zelfvertrouwen, wat belangrijk kan zijn voor hun doorzettingsvermogen als ze geconfronteerd worden met uitdagingen. Het leren omgaan met risico's heeft een positieve invloed op de fysieke en mentale gezondheid van kinderen en op het ontwikkelen van sociale vaardigheden. Kinderen staan sterker in hun schoenen en kunnen beter conflicten oplossen en emoties herkennen van speelmaatjes. Bewegingen die veel voorkomen bij risicovol spelen, zoals slingeren, klimmen, rollen, hangen en glijden, zijn niet alleen leuk voor kinderen, maar ook van essentieel belang voor hun motorische vaardigheden, balans, coördinatie, en lichaamsbewustzijn. Kinderen die dat niet doen zijn vaker onhandig, voelen zich ongemakkelijk in hun eigen lichaam, hebben een slechte balans en bewegingsangst. [Bron: veiligheid.nl/risicovolspelen].

Onze missie is onze kinderen een zo veilig en gezond mogelijke opvang te bieden. Hierbij willen we ongelukken of ziekte als gevolg van een bijvoorbeeld niet schoon of ondeugdelijk speelgoed voorkomen. Maar met over bescherming doen we de kinderen uiteindelijk ook geen goed. Daarom beschermen we de kinderen tegen onaanvaardbare risico's. Een bult, een schaafwond of iets dergelijks kan gebeuren. Sterker nog, er zit ook een positieve kant aan:

- Het heeft een positieve invloed op fysieke gezondheid
- Het vergroot zelfvertrouwen, zelfredzaamheid en doorzettingsvermogen
- Het vergroot sociale vaardigheden.

Daarom aanvaarden wij op onze opvang de risico's die slechts kleine gevolgen kunnen hebben voor de kinderen en leren ze hier op een juiste manier mee om te gaan. Om risicovolle spelsituaties veilig te houden moeten kinderen zich daarom tijdens spelsituaties of activiteiten houden aan diverse afspraken. Daarnaast zijn er afspraken over hoe om te gaan met spullen als speelgoed en gereedschap, dit om te voorkomen dat door oneigenlijk gebruik letsel kan ontstaan.

Om gezondheidsrisico's te beperken en de kinderen hieraan zelf bij te laten dragen zijn daarom goede afspraken met kinderen noodzakelijk. Voorbeelden van afspraken die met kinderen zijn gemaakt zijn het wassen van de handen na toiletbezoek of het houden van een hand voor de mond tijdens niezen of hoesten. Ook leren de jonge kinderen dat ze niet met de afvalcontainer mogen spelen, maar wel zelf hun luier weg mogen gooien.

De exacte afspraken die zijn gemaakt met de kinderen zullen worden besproken met het team op de eerstvolgende teamvergadering en worden vastgelegd in de eerstvolgende nieuwe risico-inventarisatie op de vestiging. De afspraken worden regelmatig met de kinderen besproken en herhaald. Bijvoorbeeld voorafgaand aan een activiteit of spel, voorafgaand aan een verschoningsmoment of in periodes dat veel kinderen en medewerkers verkouden zijn.

5 RISICO-INVENTARISATIE

Om in kaart te brengen hoe op de opvang met risico's wordt omgegaan, moet geïnventariseerd worden of de werkinstructies, locatieafspraken en overige afspraken er ook daadwerkelijk toe leiden dat risico's tot het minimum worden beperkt.

In 2017 hebben we de risico-inventarisatie veiligheid en gezondheid uitgevoerd. Aan de hand van deze inventarisatie hebben we de risico's op onze locatie in kaart gebracht. Vanaf het voorjaar van 2018 brengen we de risico's op een andere wijze onder de aandacht bij de medewerkers. Behalve door deze locatie specifieke werkwijze veiligheid en gezondheid is er een maandelijks veiligheidskalender. Deze kalender heeft elke maand fysieke, gezondheid of sociale risico's als onderwerp en wordt bepaald en verstuurd door de afdeling kwaliteit. Op de vestigingen worden daarnaast een calamiteitencasus besproken en ontruimingsoefeningen gehouden. Alle mogelijke acties die hieruit voortvloeien worden besproken tijdens het teamoverleg. De notulen van het teamoverleg worden met alle medewerkers gedeeld. De meest relevante werkinstructies worden jaarlijks met het team doorgenomen.

6 SOCIAAL-EMOTIONELE VEILIGHEID

GRENSOVERSCHRIJDEND GEDRAG

Grensoverschrijdend gedrag door volwassenen of door kinderen kan een enorme impact hebben op het welbevinden van het getroffen kind. Op onze locatie heeft dit thema dan ook onze bijzondere aandacht. We hebben de volgende maatregelen genomen om grensoverschrijdend gedrag met elkaar te voorkomen en wat te doen als we merken dat het toch gebeurt:

- Tijdens het teamoverleg wordt regelmatig over het onderwerp gesproken om zo een open cultuur te creëren waarbij medewerkers elkaar durven aan te spreken.
- In het pedagogisch werkwijze hebben we opgenomen dat kinderen wordt geleerd hoe je met elkaar om kunt gaan waarbij respect is voor normen en waarden. Zo weten kinderen wat wel en niet toelaatbaar is, en wat gepast en ongepast gedrag is.
- Daarnaast leren we kinderen dat het belangrijk is dat ze het direct aangeven als zij bepaald gedrag ervaren dat niet wenselijk is. We helpen ze mondiger te maken op momenten dat dit nodig is.

De volgende maatregelen worden genomen om grensoverschrijdend gedrag te voorkomen:

- Alle medewerkers hebben een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG verklaring).
- We werken met het vier-ogenbeleid.
- Medewerkers kennen het vier-ogenbeleid
- Het vier-ogenbeleid wordt goed nageleefd.
- Medewerkers spreken elkaar aan als ze merken dat het vier-ogenbeleid niet goed wordt nageleefd.

- Er zijn duidelijke afspraken hoe er gehandeld moet worden als een kind een ander kind mishandelt op de opvang.
- Medewerkers kennen de afspraken hoe er gehandeld moet worden als een kind een ander kind mishandelt op de opvang.
- Er is een werkinstructie meldcode kindermishandeling te gebruiken bij het vermoeden van kindermishandeling.
- Medewerkers herkennen de situaties waarin de werkinstructie meldcode kindermishandeling dient te worden toegepast.
- Het gebouw van de vestiging is heel transparant.

VIEROGENPRINCIPE

Op de dagopvang is het wettelijk verplicht het vier-ogenprincipe toe te passen. Dit vormt een belangrijk onderdeel van het beperken van het risico op grensoverschrijdend gedrag. Vanuit de wet wordt geëist dat de opvang zodanig wordt georganiseerd dat een pedagogisch medewerker, pedagogisch medewerker in opleiding, stagiair, vrijwilliger of andere volwassene de werkzaamheden uitsluitend kan verrichten terwijl hij of zij gezien of gehoord kan worden door een andere volwassene. Doel van dit principe is dat het risico op misbruik van kinderen wordt beperkt, en wel door te voorkomen dat volwassenen zich binnen een kinderdagverblijf of een peuterspeelzaal gedurende langere tijd ongehoord of ongezien kunnen terugtrekken met een kind.

Een pedagogisch medewerker is in principe niet alleen met één of meerdere kinderen binnen of buiten, zonder dat iemand hem/haar kan zien en/of horen. Bij BSO/HDO Laan Rozenburg – Michiel de Ruyter is dat gewaarborgd door de volgende maatregelen:

- Praktisch alle panden waarin vestigingen van KinderRijk zijn gevestigd, zijn zodanig gebouwd dat er goed zicht is op eigen groep, de buurgroep en de toiletruimte. De ruimtes zijn transparant met veel glas, deuren staan open tijdens pauzetijd.
- Na de breng - en haalperiode zijn de toegangsdeuren dicht. Op momenten van vrij spel moeten kinderen zelf naar binnen en buiten kunnen lopen, daarom kiest KinderRijk er voor geen toegangscodes te installeren op de BSO.
- Uitstapjes vinden alleen plaats met minimaal twee begeleiders. Medewerkers melden altijd aan de achterblijvers op de vestiging of aan een medewerker van het hoofdkantoor dat men op stap gaat, waarheen en wanneer men terugkomt.
- Alleen vaste medewerkers en oproepkrachten die goed bekend zijn met de vestiging openen en sluiten.
- Aan het begin en eind van de dag werken pedagogisch medewerkers samen. Op deze vestiging wordt er om 08.15 uur of na einde schooltijd geopend met minimaal twee medewerkers. Aan het eind van de dag wordt er om 18.30 uur afgesloten met 2 medewerkers.
- Er staan nooit twee invalmedewerkers tegelijk op één groep, waar nodig wordt gewisseld met een vaste medewerker.

ACHTERWACHTREGELING

Bij aaneengesloten openstelling van tien uur of meer per dag kan maximaal drie uur per dag worden afgeweken van de vereiste BKR. Daarbij wordt minimaal de helft van de vereiste BKR ingezet. In het pedagogisch beleidsplan is opgenomen op welke tijden wel en op welke tijden niet wordt afgeweken van de BKR. Dit kan per weekdag verschillen, maar is wel voor elke week hetzelfde. De tijden waarop wordt afgeweken van de BKR, worden actief naar alle ouders gecommuniceerd. Als in een uitzonderlijke situatie er maar één medewerker aanwezig kan zijn en geen andere volwassene op de locatie is, moet de achterwachtregeling worden toegepast.

In de wet wordt de achterwachtingregeling als volgt beschreven: “Bij de opvang van meer dan drie aanwezige kinderen door maar één medewerker moet een achterwachtingregeling worden getroffen waarin een achterwacht beschikbaar is die bij calamiteiten binnen vijftien minuten bij het opvangadres aanwezig is. Deze persoon is tijdens opvangtijden altijd telefonisch bereikbaar. Op onze locatie komt dit door de omvang van de locatie niet voor.

7 EHBO REGELING

Om adequaat te kunnen handelen bij incidenten is het noodzakelijk dat er tijdens openingsuren op elke locatie minimaal één volwassene aanwezig is met een geldig en geregistreerd certificaat voor kinder-EHBO.

Op onze locatie doen we er alles aan om te voorkomen dat een kind letsel oploopt als gevolg van een ongeluk(je). Toch is dit helaas niet geheel te voorkomen. Daarnaast kunnen zich andere calamiteiten voordoen, waardoor EHBO noodzakelijk is. Op onze locatie hebben voldoende medewerkers een geldig en geregistreerd certificaat voor kinder-EHBO en verschillende medewerkers zijn opgeleid als BHV-er. De locatiemanager zorgt in overleg met de opleidingsadviseur ervoor dat het aantal EHBO-ers op de vestiging voldoende is.

8 BELEIDSCYCLUS

VAN DOELEN NAAR MAATREGELEN, ACTIES EN HET BIJSTELLEN VAN BELEID

Het doorlopen van de cyclus duurt gemiddeld een jaar. Dit kan eventueel korter zijn wanneer kleine onderwerpen in delen worden opgepakt. Wat prettig werkt is voor iedereen anders.

Onze beleidscyclus starten we met een uitgebreide risico-inventarisatie van de grote en de kleine risico's. Tijdens een teamoverleg bepalen we:

- welke medewerkers op welke onderwerpen risico's op de vestiging inventariseren
- hoe deze risico's aangepakt dienen te worden
- gedurende welke periode hieraan wordt gewerkt

Zo is het hele team betrokken bij de inventarisatie. Op basis van de uitkomsten van deze risico-inventarisatie stellen we een actieplan op. De voortgang wordt regelmatig geëvalueerd tijdens teamoverleggen. Op basis van de evaluaties wordt de werkwijze Veiligheid en Gezondheid bijgesteld. In sommige gevallen kan het leiden tot aanpassing van beleid zoals de werkinstructies. Wij geven onze vragen en opmerkingen over beleid door aan de afdeling kwaliteit, die het daarna verwerkt en eventuele wijzigingen weer doorgeeft aan de vestigingen.

PLAN VAN AANPAK

WELKE MAATREGELEN WORDEN ER GENOMEN?

De risico-inventarisaties hebben inzicht gegeven in de huidige stand van zaken ten aanzien van veiligheid en gezondheid. Naar aanleiding van deze inventarisatie zijn er een aantal actiepunten op de agenda gezet met als doel de kwaliteit van de opvang te verbeteren. Deze zijn besproken in het team en opgenomen in de locatie informatie.

HOE WORDEN MAATREGELEN GEEVALUEERD?

Om te bepalen of de genomen acties en maatregelen ertoe hebben geleid dat er een veiligere en gezondere opvang kan worden geboden, evalueren we **minimaal 2 keer** per jaar bv bij de seizoenswisselingen de genomen maatregelen en/of ondernomen acties tijdens ons teamoverleg. Indien een maatregel of actie een positief effect heeft gehad, wordt het veiligheids- en gezondheidsbeleid hierop aangepast. In sommige gevallen kan het leiden tot aanpassing van beleid zoals de werkinstructies. Wij geven onze vragen en opmerkingen over beleid door aan de afdeling kwaliteit, die het daarna verwerkt en eventuele wijzigingen weer doorgeeft aan de vestigingen.

In de afgelopen periode hebben we ondervonden dat de volgende maatregelen een positief effect hebben gehad op het verbeteren van het veiligheids- en gezondheidsbeleid:

- Pm-ers zijn bekwaam om bij calamiteiten goed te handelen. Dat zien we terug bij ongevallen of ongelukjes. Ze doorlopen de juiste stappen en leggen dit vast met het registratieformulier afwijkingen

9 HOE WERKT DIT IN DE PRAKTIJK?

We vinden het belangrijk dat medewerkers zich betrokken voelen bij het veiligheids- en gezondheidsbeleid. Wanneer de werkwijze voor veiligheid en gezondheid wordt opgesteld of bijgesteld, spelen zij dan ook allen een actieve rol hierin. Wanneer een nieuwe medewerker op de locatie komt werken zorgen via een inwerkprogramma van KinderRijk voor een uitgebreide introductie in het veiligheids- en gezondheidsbeleid, met indien nodig eventuele extra opleiding en instructies. Zodanig dat deze persoon in staat is tot het nemen van maatregelen wanneer dit aan de orde is.

Tijdens team-overleggen is het bespreken van mogelijke veiligheids- en gezondheidsrisico's een vast agendapunt. Zo wordt het mogelijk zaken bespreekbaar te maken en direct bij te stellen. Medewerkers worden hierdoor vertrouwd met het geven van feedback aan elkaar.

Via publicatie van deze werkwijze op de website en via het regelmatige overleg met de oudercommissie berichten we ouders over onze activiteiten ten aanzien van veiligheid en gezondheid.. Wanneer deze vraag voor meerdere ouders interessant is, wordt deze tevens in de nieuwsbrief opgenomen.

10 HOE GAAN WE OM MET SIGNALLEN?

VOOR OUDERS EN MEDEWERKERS

Hoewel we ons uiterste best doen een helder en zorgvuldig beleid te voeren ten aanzien van veiligheid en gezondheid, kan het altijd voorkomen dat een medewerker of ouder een kritische opmerking en of een verschil van inzicht heeft. We staan open voor feedback en bespreken deze klacht het liefst direct met de medewerker of ouder zelf om tot een oplossing te komen.

Indien we er met de medewerker of ouder op deze wijze niet uitkomen, dan kan de medewerker of ouder contact opnemen met het Klachtenloket Kinderopvang en in het uiterste geval met de Geschillencommissie Kinderopvang. Meer informatie hierover vind je onder [klachten en signalen](#).

Is de klacht hierna nog niet opgelost? Dan kan het geschil worden voorgelegd aan de Geschillencommissie Kinderopvang. Hiervoor moet een beperkte vergoeding (klachtengeld) worden

betaald. Om dit te kunnen doen moet eerst de interne klachtenprocedure van de kinderopvangorganisatie worden doorlopen.

